

Netwerkvorming voor pgp-havo

SLO, november 2022

Een school die een of meerdere praktijkgerichte programma's aanbiedt, staat voor de uitdaging een conceptexamenprogramma te vertalen naar een onderwijsprogramma. Het praktijkgerichte programma bestaat uit praktische en realistische opdrachten uit te voeren in en buiten de school. In alle gevallen worden externe partijen (bedrijfsleven, organisaties, instellingen, overheden, verenigingen, etc.) en hbo-vervolgonderwijs betrokken bij minimaal de totstandkoming van de opdrachten. Zo zorgen we ervoor dat leerlingen werken aan actuele betekenisvolle opdrachten en ook echt merken van betekenis te kunnen zijn. Dat motiveert leerlingen, maar hoe doe je dat:

- Hoe vorm je een goed netwerk?
- Hoe werk je samen met externe partijen?
- Hoe ontwikkel je praktische en realistische opdrachten met de betrokkenheid van externe partijen?

Onderstaand geven we enkele tips. Ons eerste advies is: begin klein met één opdracht en één opdrachtgever en bouw het netwerk en de opdrachten rustig uit.

Hoe vorm je een goed netwerk?

Vooraf op schoolniveau

Zorg vooraf voor commitment van het schoolmanagement om de samenwerking met externe contacten te borgen in de organisatie. Het opzetten en onderhouden van een duurzaam netwerk en de samenwerking met externe partijen kost tijd. Bespreek op school de mogelijkheden voor ondersteuning.

Betrek bedrijven in de buurt

Kijk op internet of volg gemeentelijke informatie op social media, blader door (digitale) stadskranten en ga op zoek naar bedrijven, instellingen, organisaties en verenigingen in de buurt die geschikt lijken te zijn. Advertenties van bedrijven zijn vaak mooie aanknopingspunten en inspiratiebronnen om in gesprek te gaan met een externe partij over een opdracht.

Betrek ouders

Geef een presentatie aan ouders over de inhoud en de uitgangspunten van het praktijkgerichte programma. Vraag ouders of ze ideeën hebben om je netwerk te vergroten. Stel de vraag of zij iets kunnen en willen betekenen. Te denken valt aan:

- helpen contact te leggen met bedrijven waar ouders werken;
- een gastles verzorgen;
- ideeën voor opdrachten verzamelen;
- een leerling begeleiden bij een opdracht of meenemen naar het werk.

Betrek collega's

Geef een presentatie over de inhoud en de uitgangspunten van het programma op school. Vraag collega's of zij ideeën hebben om je netwerk te vergroten. Bij welke externe partijen zouden leerlingen uitdagende praktische en realistische opdrachten kunnen uitvoeren? Liggen er al contacten met externe partijen en vakgebieden in het kader van loopbaanontwikkeling en begeleiding? Welke ideeën heeft de decaan?

Betrek leerlingen

Geef leerlingen de opdracht een 'kaart' te maken van bedrijven, instellingen, organisaties en verenigingen in de buurt, wijk of stad. Maak de kaart visueel en hang deze op in je lokaal.

Hoe werk je samen met externe partijen?

What's in it for me?

Zorg dat je de behoefte en de zorg van de externe partij goed in beeld hebt. Bedenk vooraf wat je als school wilt vragen en kunt bieden en wat het vraagt van de externe partij. Externe partijen komen door leerlingen in contact met verfrissende inzichten en komen in contact met mogelijk potentiële medewerkers of klanten. Leerlingen krijgen toegang tot actuele kennis en expertise van externe partijen en zien de verbinding tussen het onderwijsprogramma en de arbeidsmarkt. Ze oriënteren zich op de arbeidsmarkt. Communiceer als school met welke externe partijen je samenwerkt en waartoe het leidt. Zo zet je de externe partijen ook even in 'de etalage'.

Verken de samenwerking

Zorg dat de behoeften, belangen en verantwoordelijkheden van beide partijen expliciet gemaakt worden. Dat doe je door elkaar in een verkennend gesprek te bevragen.

Richtvragen:

- Hoe ziet de sector of de werksituatie er uit?
- Waar liggen de mogelijke behoeftes en bij welk opleidingsniveau past dat?
- Wat zijn ieders behoeftes, belangen en verantwoordelijkheden?
- Wat zijn ieders verwachtingen?
- Welke voordelen heb je bij de samenwerking?
- Wat zijn de ervaringen tot nu toe?

Zorg ook dat je je eigen wensen en zorgen duidelijk hebt: wat vraag je van de samenwerking in het kader van de praktijkgerichte programma's?

Het gaat hierbij minimaal om:

Uitwisseling van ideeën voor de ontwikkeling van praktische en realistische opdrachten die leerlingen voor een externe partij uit kunnen voeren. Wat is de behoefte van de externe partij en wat past bij de inhoud van het examenprogramma.

Te denken valt aan:

- introduceren, begeleiden en beoordelen van opdrachten of reflecteren op tussenproducten door externe partij of docenten of studenten van hbo;
- (deel van) een opdracht uit laten voeren op de werkvloer of op het hbo;
- verzorgen van gastlessen, excursie naar het bedrijf en opleiding;
- organiseren van oriënterende- of stage-activiteiten.

Leg afspraken vast

Als daar behoefte aan is kunnen afspraken tussen de externe partij en de onderwijsinstelling vastgelegd worden in bijvoorbeeld een samenwerkingsovereenkomst of een intentieverklaring. Daarnaast is het te overwegen om afspraken inclusief het beoogde resultaat met en voor de leerling vast te leggen in bijvoorbeeld een stageovereenkomst of leerovereenkomst.

Zorg voor één vast contactpersoon in de school

Werk aan de relatie, zorg voor een persoonlijk contact, houd de lijnen kort en kom afspraken na.

Vergroot je zichtbaarheid

Wordt zichtbaar in de buurt, de wijk, de stad, de regio; zorg dat externe partijen je weten te vinden en het leuk vinden met je samen te werken. Communiceer met welke externe partijen je samenwerkt en tot welk resultaat dat leidt. Dan groeit je netwerk vanzelf.

Hoe ontwikkel je praktische en realistische opdrachten met de betrokkenheid van externe partijen?

Ontwikkel praktische en realistische opdrachten op basis van suggesties van opdrachtgevers

Als uit de verkennende gesprekken blijkt dat er een goede match is tussen de externe partij en de school, dan is het tijd te onderzoeken wat leerlingen kunnen betekenen. Hier ligt de uitdaging met externe partijen ideeën voor opdrachten te bespreken die passen bij de externe partij, passen bij de inhoud van het praktijkgerichte examenprogramma én passen bij het niveau van de leerling.

Vraag bijvoorbeeld aan de externe partij waar ze mee bezig zijn, hoe havo-leerlingen werk uit handen kunnen nemen of iets kunnen betekenen? Licht er iets onderzoeksmatig waar de externe partij niet aan toe komt? Heeft de externe partij een vraagstuk over duurzaamheid, technologie, globalisering of gezondheid op te lossen?

De docent vertaalt uiteindelijk het idee naar een praktische en realistische opdracht, want de docent is degene die het examenprogramma, de leerling en het niveau van de leerling het beste kent. Leg de opdracht langs de lat van de **gespreksleidraad voor opdrachten** en **dimensies van complexiteit** (deze documenten staan in de algemene map zie 'tools SLO') .

Een opdracht die tot stand is gekomen in samenwerking met een externe partij kan ook andere jaren gebruikt worden als deze dan ook nog actueel is.

Zorg voor een goede match tussen de inhoud van de opdracht, de leerling en de externe partij

Om teleurstellingen te voorkomen zorg voor een goede match tussen leerling, opdracht en externe partij.

Nodig externe samenwerkingspartijen uit op school en vier de successen samen

Haal minimaal een keer per jaar de externe samenwerkingspartijen naar school. Dit zijn mooie momenten de resultaten te laten zien en tevens een gelegenheid voor externe partijen om zelf te netwerken.